

Sygn. akt III UK 106/19

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania D. K. i I. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o odpowiedzialność członków zarządu za zaległości składkowe spółki,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 11 marca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się I. Z. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 2 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. zasądza od I. Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. 7.500 zł (siedem tysięcy pięćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację D. K. i I. Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. o odpowiedzialność członków zarządu za zaległości składkowe spółki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom podnoszonym w obu apelacjach Sąd pierwszej instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, znajdujące uzasadnienie w całokształcie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów. Bezsporne w sprawie było, iż odwołujący się I. Z. i D. K. pełnili funkcje członków

zarządu w Zarządzie Miejskiego [...] Spółka z o.o. w W. w okresie objętym treścią zaskarżonych decyzji. Bezsporne było również, iż spółka ta nie regulowała składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz P., Fundusz G. i Fundusz E.. Istota sporu w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawcy pełniący funkcje członków zarządu w spółce powinni ponieść odpowiedzialność za zobowiązania tejże spółki z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, zgodnie z którym odwołujący się w żaden sposób nie wykazali okoliczności ekskulpacyjnych, wymienionych w art. 116 Ordynacji podatkowej. W ocenie Sądu drugiej instancji, złożone w sprawie opinie biegłej spełniają wymogi fachowości, rzetelności i zgodności z zasadami logicznego myślenia oraz są przekonujące i zupełne. W wydanej opinii biegła uznała, że M. Spółka z o.o. w W. zaprzestała regulować wymagalne zobowiązania pieniężne już w pierwszym półroczu 2010 r. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji co do niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki we właściwym czasie.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów postępowania: art. 233 § 1 k.p.c., art. 232 k.p.c., a także na naruszeniu prawa materialnego: art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego i art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na fakt, iż jest ona oczywiście uzasadniona wobec rażących naruszeń przez Sąd Apelacyjny w (...) przepisów postępowania, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku, skutkujących niezgodnym z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem, które to uchybienia w niewątpliwy sposób wpłynęły na wynik przedmiotowej sprawy, a nadto, z uwagi na fakt, iż w toku postępowania doszło do nieprzeprowadzenia dowodów zawnioskowanych przez skarżącego, przy jednoczesnym wywiązaniu się przez pozwanego z obowiązku dowodowego nałożonego nań przez brzmienie art. 232 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). W przyczynie kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie chodzi o wskazanie naruszenia prawa przez sąd *meriti*, choćby oczywistego, co dotyczy zwłaszcza uchybień w sferze prawa procesowego, lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 28 lutego 2012 r., I PK 157/11, LEX nr 1215115). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazał jakichkolwiek argumentów prawnych, świadczących o tym, że zarzucane uchybienia mają jego zdaniem

kwalifikowany charakter. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że w wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 36/18, LEX nr 2508116; z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" winien znaleźć się w uzasadnieniu wniosku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 127/17, LEX nr 2496323). O tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., II UK 277/17, LEX nr 2490632). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został wykorzystany dorobek orzecznictwa i doktryny w zakresie warunków prawnych, jakie muszą zostać spełnione, aby można stwierdzić spełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przepisu tego nie wystarczy tylko powołać, lecz trzeba mieć na uwadze, że dąży się do wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądowego przez zastosowanie nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Nadto wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c.. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprowadzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015 r., I UK 212/14, Legalis nr 1186765). Skoro w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, nie mogą one zatem przemawiać również za oczywistą zasadnością skargi. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu a późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniem

wynikającym z tego przepisu, a także wobec związania ustaleniami stanu faktycznego, na którym oparto zaskarżony wyrok (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2014 r., II UK 20/14, Legalis nr 1385231 i z dnia 6 lutego 2014 r., I PK 246/13, Legalis nr 1169331).

Również drugi przepis wskazany w skardze kasacyjnej (art. 232 k.p.c.) nie mógł zostać naruszony przez Sąd Apelacyjny, a tym samym przemawiać za oczywistością skargi kasacyjnej. Przepis ten w zdaniu pierwszym adresowany jest nie do sądu, a do stron procesu, natomiast w zdaniu drugim zawiera normę kompetencyjną dla sądu pierwszej instancji. Skarga kasacyjna może natomiast podważać orzeczenie sądu drugiej instancji oraz, w ograniczonym zakresie, sposób prowadzenia postępowania przed tym sądem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2017 r., II CSK 531/16, LEX nr 2319657). W postępowaniu drugo-instancyjnym mógłby on być stosowany tylko odpowiednio, to jest w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a przepis ten nie został powołany w skardze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r., I CSK 772/15, LEX nr 2237283).

Wobec tego rodzaju wadliwości przy konstruowaniu procesowych podstaw skargi kasacyjnej trudno uznać, że przepisy prawa materialnego zostały w oczywisty sposób naruszone.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.